

Európai Polgári Kezdeményezés egy Európai Környezetvédelmi Hatóság létrehozásáért

Donáth Anna európai parlamenti képviselő kezdeményezést indított egy Európai Környezetvédelmi Hatóság (EKH) felállításáért. Egy olyan erős, európai zöldhatóság létrehozása a cél, amelyik segíthet a szigorú uniós környezetvédelmi előírások betartatásában. A tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy **hiába az Európai Unióban vannak a világ legszigorúbb környezetvédelmi előírásai, ezek tényleges betartatása gyakran nem elégséges a tagállamok gyakorlatában.** Donáth Anna kezdeményezése jól illeszkedik az EU zöld stratégiájába, és abba a célkitűzésbe, mely erősítené az EU hatáskörét és eszközeit a kiemelt uniós stratégiai területeken.

Európai Környezetvédelmi Hatóság

A javasolt uniós zöldhatóság egy **erős, kompetens, magas környezetvédelmi szaktudással és eszköztárral felvértezett intézményként** működne. Hatáskörén belül eljárna az **uniós szintű környezeti hatásokkal járó tevékenységek** engedélyezése, felügyelete és a szükséges intézkedések meghozatala érdekében. Az EKH hatáskörénél, méreténél és szaktudásánál fogva sikerrel vehetné fel a harcot azokkal az **óriásszennyező vállalatokkal**, melyekre az egyes tagállamok nemzeti kormányai kevésbé képesek hatni.

Az EKH fő tevékenységi területei

Az EKH hatáskörének kialakításához **alapul szolgálhat az Európai Ügyészség modellje**, amely az unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekményekkel foglalkozik. Az EKH ehhez hasonlóan kiválóan alkalmas lenne olyan, **határokon átnyúló, több uniós tagállamot érintő környezetpusztításokkal szembeni hatékony fellépésre, mint a 2022-es Sajó-katasztrófa.** Akkor hónapok teltek el, míg a szlovák hatóságok felléptek a szlovák oldalon történt szennyezés kapcsán. A magyar hatóságoknak pedig semmilyen érdemi jogkörük nem volt a magyar folyószakasz szennyezésének veszélyét is magában hordozó katasztrófa kezelésére.

A folyószennyezések, a talajvízkészletek szennyezése, a légszennyezés vagy az illegális hulladékelhelyezés mind-mind olyan példák, ahol a nemzeti hatóságok gyakran egymásra mutogatnak, és **nincs egy olyan erős, uniós szerv, melynek hatásköre lenne.** Ezekre a helyzetekre is választ adna egy Európai Környezetvédelmi Hatóság működése. Fontos kiemelni, hogy **különösen az óriásszennyező nagyvállalatok esetén sokkal több esetben beszélhetünk potenciálisan uniós szintű szennyezésről, mint elsőre gondolnánk.** Hiszen a folyamatos és nagyfokú környezetterhelés különösen a folyóvizek és a levegő szennyezése, vagy a hulladékkezelés kapcsán idővel sok esetben elkerülhetetlenül érinti más országok környezeti állapotát.

Hogyan működne az EKH?

Az uniós zöldhatóság mind saját hatáskörben, mind bejelentés alapján vizsgálódhatna a potenciálisan több országot érintő környezetvédelmi ügyek kapcsán. A tagállami hatóságokkal való kapcsolatát és hatásköri megosztását a kialakítás során részletesen és pontosan szükséges szabályozni. Az EKH létrehozásának egyik fontos célja, hogy a tagállami hatóságok komolyabban vegyék a szigorú uniós környezetvédelmi szabályok betartatását, és ahol erre kompetencia, hatáskör vagy eszközök híján nem képesek, ott legyen lehetőség az Európai Környezetvédelmi Hatóság beavatkozására. Az EKH működésének további részleteit létrehozásának folyamata során szükséges kidolgozni.

Összefoglalás

Az Európai Környezetvédelmi Hatóság létrehozása a jelenlegi EU-s intézményrendszer egy fontos hiányosságát pótolná. A világ vezető zöldhatalmaként nem tartható fenn az az állapot, hogy az Uniónak nincs saját, EU-s szintű zöldhatósága. Az EKH felállítása erősítené a szigorú uniós környezetvédelmi szabályok betartását, csökkentené a környezetpusztítás és a környezetszennyezés mértékét az EU-ban, és javítaná az uniós állampolgárok hozzáférését a tiszta és egészséges környezethez.

A kezdeményezés itt írható alá: https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2023/000011_hu